

Ecologische risico-inschatting

Aan: Gemeente Pijnacker-Nootdorp
Projectcode: 20170608
Van: VanderHelm Milieubeheer B.V.
Behandeld door: A.W.M. Loeve
Datum: 4-7-2017
Betreft: Ecologische risico-inschatting Centrumlijn Zuid Pijnacker

VanderHelm Milieubeheer B.V. heeft van de gemeente Pijnacker-Nootdorp opdracht gekregen voor het uitvoeren van een veldinspectie ter plaatse van de centrumlijn Zuid Pijnacker-Zuid, (deelgebied 5 ontheffing tijdelijke natuur) te Pijnacker. Het projectgebied ligt opgesloten tussen de nieuwbouwwijken van Keizershof en de metrolijn (RET Den Haag- Rotterdam).

Huidige situatie

Het projectgebied bestaat uit een ruig begroeid perceel waarop vroeger een boerderij heeft gestaan. Deze boerderij is enkele jaren geleden gesloopt. Rondom de oude locatie van de boerderij zijn de structuren van de voormalige laanbegroeiing en tuin nog enigszins zichtbaar. Naast de oude locatie van de boerderij wordt het gebied gesplitst door een sloot (zie bijlage 2, afb. 1). Er staan enkele zeer oude kastanjes, elzen en populieren in het gebied met diverse hopen en spleten. Ten noorden van het voormalige huis is een klein elzenbos aanwezig. Het elzenbos en de begroeiing rondom de voormalige boerderij zijn ontoegankelijk door de hoge bramen- en brandnetelstruwelen. Het terrein is afgesloten aan de oost- en zuidzijde door een hek waardoor het een zeer rustig gebied is.

Aan de zuidkant van het projectgebied wordt een stuk van het gebied afgesplitst door een fietspad. Ten zuiden van dit fietspad bevindt zich nog een wilgenopslag. Ten noorden van het projectgebied (boven het elzenbos) bevindt zich ook veel wilgenopslag en enkele vierkante meters landriet (zie bijlage 2, afb. 2). Het noordelijke deel van het projectgebied is deels vrij toegankelijk en waarschijnlijk spelen hier regelmatig kinderen, waardoor dit gedeelte minder rustig is. De gebiedsbegrenzing is weergegeven in bijlage 1.

Geplande werkzaamheden

Het projectgebied wordt ontdaan van de begroeiing en voorbelast ten behoeve van het woonrijp maken van het gebied.

Bureaustudie

Om conform de bestaande natuurwetgeving te werken is inzicht verkregen in de aanwezigheid van beschermde soorten en natuurgebieden doormiddel van een bureaustudie (VanderHelm Milieubeheer B.V., bureaustudie ecologische quickscan, PYPY160491, d.d. 7-12-2016). Bij het uitvoeren van de ecologische risico-inschatting wordt de gemeente brede ecologische quickscan (bureaustudie) als basis aangehouden zodat een aantal beschermde habitats en soorten reeds juridisch zijn uitgesloten.

Het gebied is aangewezen als tijdelijke natuur (Besluit FF/75C/2014/0543.toek.bl). In dit besluit wordt het terrein aangeduid als deelgebied 5 (Keizershof) te Pijnacker. Uit onderzoeken in het kader van Tijdelijke natuur komt naar voren dat er geen rugstreeppadden en beschermde planten voorkomen in het gebied.

Natura 2000-gebieden

Gezien de afstand van meer dan 10 kilometer tot Natura2000-gebieden kan er mogelijk een effect optreden op deze beschermde gebieden van activiteiten in de gemeente. Effecten dienen onderzocht te worden bij:

- grote toename stikstofemissie;
- verstoring/vernietiging leefgebied kwalificerende soorten kleine zwaan en smient.

In het verleden was ter plaatse een boerderij gesitueerd met een ruige mestopslag. De werkzaamheden ter plaatse zijn beëindigd en de boerderij is gesloopt. Hierdoor heeft een afname aan stikstofemissie plaats gevonden. In de toekomst worden op het terrein huizen gebouwd. Mogelijk zal de uitstoot van stikstof door verkeer van bewoners toenemen. Verwacht wordt dat er netto geen noemenswaardige stikstofemissie plaatsvindt en vanwege de afstand van de werkzaamheden tot beschermde natuurgebieden wordt een negatief extern effect op Natura 2000-gebieden niet verwacht.

NNN

In de gemeente Pijnacker-Nootdorp liggen zes gebieden van Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen Ecologische Hoofdstructuur). Werkzaamheden binnen, of binnen de verstoringzone van NNN gebieden dienen te worden voorkomen of getoetst door een deskundig ecooloog.

Er is geen sprake van negatief effect op NNN-gebieden, aangezien deze op ruim 1 kilometer van het geplande werk liggen.

Weidevogelgebied

In de gemeente Pijnacker-Nootdorp liggen twee gebieden, die aangewezen zijn als belangrijk weidevogelgebied. De geplande werkzaamheden liggen op circa 1 kilometer afstand van belangrijk weidevogelgebied de Zuidpolder van Delfgauw. Het compensatiebeginsel is daarom niet van kracht.

Veldinspectie

Op 14-04-2017 is door deskundig ecooloog A.W.M. Loeve een veldinspectie uitgevoerd in het gehele projectgebied. Op basis van de bureaustudie kunnen verblijfplaatsen van diverse vogels met een jaarrond beschermd nest, algemene broedvogels, vleermuizen en enkele vrijgestelde soorten amfibieën en grondgebonden zoogdieren worden verwacht. Op basis van het veldbezoek zijn de volgende bevindingen gedaan.

Vogels met een jaarrond beschermd nest (cat. 4)

Het gedeelte met oudere bomen is zeer geschikt voor diverse vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest uit categorie 4. Doordat het gehele gebied is afgesloten door hekken, en vrij ontoegankelijk is door hoge bramen en brandnetelstruwelen, is het een rustige afgesloten plek in een omgeving van nieuwbouw en weinig beschutting (de nieuwe wijken Keizershof en Oostmeerpolder). Dit maakt het zeer geschikt als nestplaats voor buizerd en sperwer. Daarnaast zijn er diverse oude kraaien- en eksternesten aanwezig, waardoor ransuil (welke deze nesten gebruikt als basis voor zijn nest) niet kan worden uitgesloten.

De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten kan middels de quickscan niet worden uitgesloten. Jaarrond beschermde nesten zijn nesten van vogels die hier jaarrond gebruik van maken of jaarlijks terugkeren naar hetzelfde nest. Deze nesten zijn jaarrond beschermd, middels artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming, dus ook als het nest niet in gebruik is om te broeden. In artikel 3.1 is onder lid 2 opgenomen dat het verboden is om opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het onder lid 4 verboden vogels opzettelijk te storen. Lid 5 geeft aan dat lid 4 niet van toepassing is indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Indien jaarrond beschermde nesten van buizerd, sperwer en/of ransuil aanwezig zijn zullen deze door de renovatiewerkzaamheden worden vernield wat een overtreding van artikel 3.1 betreft. Om te bepalen of sprake is van een overtreding van artikel 3.1 dient in eerste aanleg te worden bepaald of nesten van deze soorten aanwezig zijn

Vogels met een jaarrond beschermd nest (cat. 5)

Het gedeelte met oudere bomen is eveneens geschikt voor diverse vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest uit categorie 5. Hier worden soorten verwacht als zwarte kraai, ekster, koolmees, pimpelmees, grote bonte specht en boomkruiper. Ten tijde van de inspectie waren hier twee broedende zwarte kraaien aanwezig (zie bijlage 2, afb. 3 &4) en diverse territoriale koolmezen en pimpelmezen. Daarnaast zijn de ook de gedeelten met wilgenopslag geschikt voor deze soorten.

Jaarrond beschermde nesten zijn nesten van vogels die hier jaarrond gebruik van maken of jaarlijks terugkeren naar hetzelfde nest. Deze nesten zijn jaarrond beschermd, middels artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming, dus ook als het nest niet in gebruik is om te broeden. Voor jaarrond beschermde nesten uit categorie 5 geldt echter dat als in de omgeving voldoende alternatief aanwezig is, de nesten een gelijke beschermingsstatus hebben als niet-jaarrond beschermde nesten. In dit geval is voor alle

aanwezige en te verwachten soorten voldoende alternatief in de omgeving (diverse bosschages ten zuiden van het projectgebied en nabij gelegen wijkpark Tolhek) en geldt de bescherming alleen wanneer een broedgeval aanwezig is.

Algemene broedvogels

Er is momenteel geschikt habitat aanwezig voor bijvoorbeeld wilde eend, turkse tortel, houtduif, waterhoen, meerkoet, heggenmus, groenling en merel. Opvallend was de nestbouw en aanwezigheid van een paartje mandarijneenden (zie bijlage 2, afb. 7 & 8).

De nesten en functionele leefomgeving van deze soorten zijn beschermd middels artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. In artikel 3.1, lid 3, is onder andere opgenomen dat het verboden is om opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het onder lid 4 verboden vogels opzettelijk te storen. Lid 5 geeft aan dat lid 4 niet van toepassing is indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Vleermuizen

Het gebied is uitermate geschikt voor vleermuizen daar het een donkere "oase" in een lichte omgeving is. Dat maakt het geschikt als verblijfplaats, waar vanuit de vleermuizen kunnen foerageren in de omliggende woonwijken. In het projectgebied staan verschillende grote bomen met holtes, los schors en kieren (zie bijlage 2, afb. 5 & 6), welke kunnen worden gebruikt door verschillende soorten vleermuizen als vaste rust- en of verblijfplaats. Deze zijn opgenomen in onderstaande tabel (1).

Tabel 1: Verwachte verblijfplaatsen vleermuizen

Soort	Wetenschappelijke naam	Type verblijfplaats (verwacht)
Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Kraamverblijfplaats Zomerverblijfplaats Paarverblijfplaats Winterverblijfplaats
Ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>	Zomerverblijfplaats Paarverblijfplaats Winterverblijfplaats
Watervleermuis	<i>Myotis daubentonii</i>	Kraamverblijfplaats Zomerverblijfplaats Paarverblijfplaats Winterverblijfplaats
Gewone grootoorvleermuis	<i>Plecotus auritus</i>	Zomerverblijfplaats Paarverblijfplaats
Rosse vleermuis	<i>Nyctalus noctula</i>	Kraamverblijfplaats Zomerverblijfplaats Paarverblijfplaats winterverblijfplaats

Daarnaast kan het dienen als belangrijk foerageergebied/vliegroute door het een donkere plek is met veel diversiteit in hoogte en type begroeiing. Dit zorgt voor een rijk insectenleven en dus is geschikt foerageergebied voor vleermuizen. De bomen in het projectgebied kunnen worden gebruikt als vliegroute vanuit de mogelijk aanwezige verblijfplaatsen in het projectgebied naar de omliggende woonwijken.

Individen, voortplantings- en rustplaatsen van vleermuizen zijn beschermd middels artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. In lid 1 is opgenomen dat het verboden is om in vleermuizen in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen en onder lid 4 om voortplantings- of rustplaatsen van vleermuizen te beschadigen of te vernielen. De kap van bomen met daarin vleermuizen kan leiden tot het doden van vleermuizen en vernielen van voortplantings- en rustplaatsen, wat een overtreding van artikel 3.5 betreft. Om te bepalen of sprake is van een overtreding van artikel 3.5 dient in eerste aanleg te worden bepaald of voortplantings- en rustplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn in de te kappen bomen. Voorts kan worden bepaald of de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd onder een goedgekeurde gedragscode of dat een ontheffing op de Wet natuurbescherming noodzakelijk is.

De bomen in het projectgebied functioneren mogelijk als foerageergebied/vliegroute voor verschillende soorten vleermuizen. Een foerageergebied/vliegroute van vleermuizen is essentieel wanneer geen alternatieven aanwezig zijn en zij gerekend worden tot de functionele leefomgeving van de voortplantings- en rustplaatsen van vleermuizen. Essentiële foerageergebieden/vliegroutes zijn beschermd middels artikel 3.5, lid 4, van de Wet natuurbescherming. Het kappen van bomen die een

essentieel foerageergebied/vliegroute van vleermuizen vormen betreft een overtreding van artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Om te bepalen of sprake is van een overtreding van artikel 3.5 dient in eerste aanleg te worden bepaald of sprake is van foerageergebied/vliegroute. Voorts kan worden bepaald of de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd door te werken onder een goedgekeurde gedragscode en het nemen van mitigerende maatregelen.

Grondgebonden zoogdieren (marterachtigen en muizensoorten)

Het gebied is geschikt voor diverse soorten muizen, egel, bunzing, hermelijn en wezel door de hoge verscheidenheid aan struwelen, begroeiingen en bomen en de rust door de ontoegankelijkheid. Voor de genoemde soorten bestaat Vrijstelling van de Wet natuurbescherming en is alleen de zorgplicht van kracht.

Amfibieën.

De strook is geschikt voor algemene amfibieën (meerkikker, bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander), omdat het vochtig is en er potentieel voortplantingswater aanwezig is. Voor de genoemde soorten bestaat Vrijstelling van de Wet natuurbescherming en is alleen de zorgplicht van kracht.

Conclusie en aanbevelingen

In het projectgebied dient op de volgende manier rekening te worden gehouden met de volgende soorten: vogels met een jaarrond beschermd nest uit categorie 4 en 5, algemene broedvogels, vleermuizen, en diverse vrijgestelde grondgebonden zoogdieren en amfibieën.

- Er dient een soortgericht onderzoek te worden uitgevoerd naar vogels met een jaarrond beschermd nest uit categorie 4 (buizerd, ransuil en sperwer) om jaarrond beschermde nesten van deze soorten aan te tonen dan wel uit te sluiten.
- Er dient een soortgericht onderzoek uitgevoerd te worden naar voortplantings- en rustplaatsen van vleermuizen en naar het belang als foerageergebied/vliegroute voor vleermuizen.
- Bij werkzaamheden in het voorjaar en/of de zomer het projectgebied en de directe omgeving ('invloedsfeer van de werkzaamheden') voorafgaand aan de werkzaamheden laten controleren op broedvogels. Indien broedende vogels aanwezig zijn dient door een deskundig ecoloog te worden bepaald of de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd zonder overtreding van de Wet natuurbescherming.
- Tijdens de werkzaamheden alert te zijn op het voorkomen van (beschermd) dieren op en rond het projectgebied. Bij het voorkomen van (beschermd) dieren, deze de tijd te gunnen om te kunnen vluchten.
- Indien men onverwachts niet-vrijgestelde beschermde soorten aantreft, altijd het advies van een deskundige te raadplegen.
- Bij twijfel over de aanwezigheid van beschermde soorten de hulp van een deskundige in te roepen.
- Voorafgaand aan het starten van de werkzaamheden dient een melding te worden gedaan in het kader van FF/75C/2014/0543.toek.bl bij het bevoegd gezag (voorschrift 6).

KWALITEITSBORGING

VanderHelm Milieubeheer B.V. is lid van het 'Netwerk Groene Bureaus (NGB) - Brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging'. De werkzaamheden die door VanderHelm Milieubeheer B.V. worden uitgevoerd zijn gebaseerd op het door de NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010).

VanderHelm Milieubeheer B.V. is VCA** (versie 2008/05) gecertificeerd.

Onderhavig project wordt uitgevoerd in overeenstemming met het kwaliteitssysteem van VanderHelm Milieubeheer B.V. Dit kwaliteitssysteem is gecertificeerd conform de norm ISO 9001:2008.

TOT SLOT

Kwaliteit waarborgt tevredenheid en daarom vinden wij het belangrijk om te weten of u tevreden bent over onze diensten en producten. Wij stellen het dan ook zeer op prijs indien u op- en/of aanmerkingen heeft, dat u deze aan ons kenbaar maakt.

Indien u nog vragen heeft naar aanleiding van het onderzoek en eventuele vervolgacties zijn wij graag bereid een nadere toelichting te geven. Hierover kunt u contact opnemen met mevr. M. Kortlever-Boer MSc.

Dit briefrapport wordt, tenzij anders door u aangegeven, niet verzonden aan derden. Dit briefrapport mag, na kennisgeving aan VanderHelm Milieubeheer B.V., uitsluitend in haar geheel worden vermenigvuldigd of aan derden verstrekt.

Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn geweest.

Met vriendelijke groeten,
VanderHelm Milieubeheer B.V.

Gecontroleerd door:

Mevr. M. Kortlever-Boer MSc.

Vrijgegeven door:

Dhr. ing. A.A. Heijboer

Bijlagen:

1. Situatiekaart projectgebied
2. Foto's projectgebied

BIJLAGE 1 SITUATIEKAART PROJECTGEBIED

 = Projectgebied

BIJLAGE 2 FOTO'S PROJECTGEBIED

Foto 1: Elzenbos rondom voormalige boerderij

Foto 2: Wilgenstruweel noordzijde projectgebied

Foto 3: Bezet nest zwarte kraai

Foto 4: Alarmerende zwarte kraai boven nest

Foto 5: Holte geschikt voor hollenbroeders/vleermuizen

Foto 6: Holte geschikt voor hollenbroeders/vleermuizen

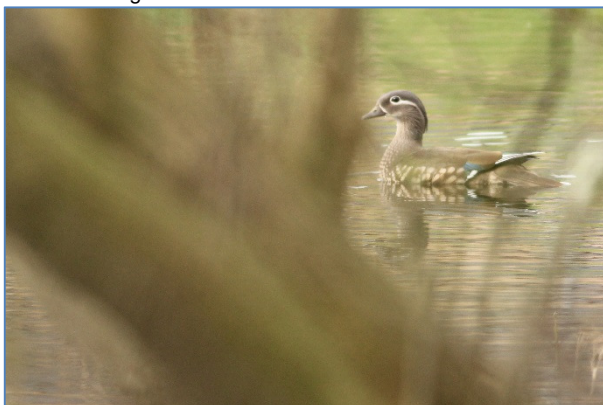

Foto 7: Territoriale vrouw mandarijneend

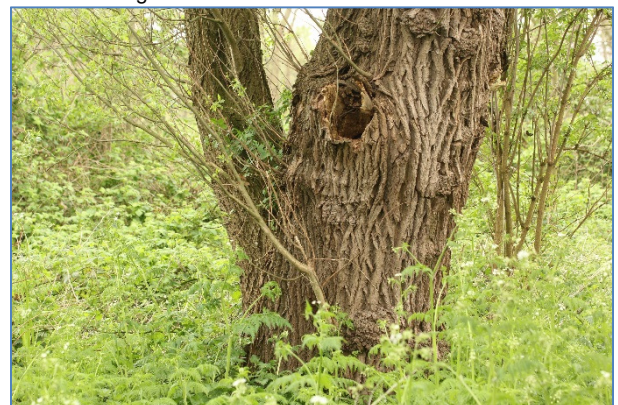

Foto 8: Wilg met broedholte mandarijneend

